

provincie **HOLLAND**
ZUID

Aan Provinciale Staten

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum rechtsonder.

Ons kenmerk
PZH-2020-756228605
DOS-2016-0004996

Bijlagen
1

Onderwerp
The Cranberry Company in de Krimpenerwaard

Geachte Statenleden,

Met deze brief willen wij u informeren over de situatie van The Cranberry Company in de Krimpenerwaard. Dit naar aanleiding van een brief die The Cranberry Company schreef aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten (d.d. 11 september 2020) en de toelichting daarop door de in de Statencommissie Klimaat Natuur en Milieu (d.d. 7 oktober 2020), waarbij een aantal van u de wens uitte om The Cranberry Company een veldbezoek te brengen.

Korte voorgeschiedenis

The Cranberry Company in de Krimpenerwaard is een onderneming die biologische cranberryteelt en natuurontwikkeling combineert op veengrond met een verhoogd waterpeil. Voor dit initiatief heeft Provincie Zuid-Holland in 2017 18 ha grond in erfpacht uitgegeven, waarvan 10 ha voor de teelt en 8 ha voor natuur. Voor de realisatie van de natuurdoelen (vastgelegd in het beheerplan, dat onderdeel is van de erfpachtovereenkomst) ontvangt de ondernemer de reguliere vergoeding vanuit het Subsiestelsel Natuur en Landschap.

Voor de renderende vorm van landbouw, heeft de onderneming financieel risico genomen in een project met lange adem. De cranberryteelt is nu, na ruim drie jaar, volgens de ondernemer ver genoeg om te verwachten dat de onderneming uiteindelijk zal renderen, máár dat dit langer zal duren dan hij eerder verwachtte. De uitdaging zit vooral in de omschakeling: van weiland dat decennialang is bemest, bekalkt en ontwaterd, moet de veenbodem weer voedselarm, zuur en vochtig worden. Dat vraagt om geduld. Door het vooralsnog uitblijven van een goede oogst en de bijbehorende financiële baten, heeft de ondernemer moeite met de afgesproken verhoging van de canon ofwel erfpachtvergoeding. De ondernemer heeft schriftelijk en mondeling gevraagd om uitstel van deze verhoging.

Initiatieven vanuit Provincie Zuid-Holland

In de commissie KNM hebben wij aangegeven dat we al contact hebben met The Cranberry Company en dat we uitzoeken en doen wat we kunnen en mogen. Het is een vooruitstrevende onderneming die enkele voor de Provincie Zuid-Holland belangrijke maatschappelijke uitdagingen mede helpt oplossen en daarom zijn Gedeputeerde Staten, zoals ook is aangegeven in de commissie, bereid om te zoeken naar mogelijkheden om het bedrijf tegemoet te komen. Dat is een zoektocht naar de meest geschikte en geëigende manieren om het bedrijf de hand toe te steken. Ingrijpen in de canon, zoals de ondernemer zelf heeft voorgesteld, is niet de meest voor de hand liggende optie. Daarom hebben we ingezet op andere mogelijkheden. Hieronder gaan we hier nader op in.

1. Het verzoek van The Cranberry Company om verhoging van de canon ofwel erfpachtvergoeding uit te stellen

Een keuze om dit verzoek te honoreren zou, vanuit marktconformiteit en het level playing field, onjuist zijn. De verhoging van de canon was al voorzien bij de openbare inschrijving en vaststelling van de canon. Als daar later op wordt teruggekomen, kan dat bezwaar opleveren van iemand die destijds niet heeft ingeschreven. The Cranberry Company heeft bewust een risico genomen door te pionieren met een innovatie. Ze doet dat niet als onderzoeker (ook al levert ze wel waardevolle praktijkkennis op door haar pionierswerk). Afzien van de verhoging van de canon is ook ongewenst vanwege de mogelijke precedentwerking richting andere innovatieve ondernemers met tegenvallende resultaten.

Op basis van het verzoek van The Cranberry Company en de door u gestelde vragen, geven wij een korte toelichting op het onderscheid tussen erfpacht en (geliberaliseerde) pacht en de totstandkoming van de hoogte van de erfpachtcanon. Wij gaan niet in op de hoogte van de erfpacht omdat het een privaatrechtelijke overeenkomst betreft.

De provincie heeft gekozen voor een erfpachtovereenkomst. Erfpacht is een zakelijk recht dat rust op de grond, wordt notarieel vastgelegd en ingeschreven in het kadaster. Tevens kan een erfpacht hypothecair gefinancierd worden. Erfpacht wordt bijna altijd voor langer dan 25 jaar uitgegeven, ook in dit geval, namelijk 30 jaar. Deze vorm is gekozen omdat de onderneming de kans moet krijgen een langjarige zekerheid te hebben over de grond om deze nieuwe vorm van teelt en combinatie met natuurbeheer te realiseren. Er heeft een openbare inschrijving plaatsgevonden en daarin is de hoogte van de vergoeding (= erfpachtcanon) opgenomen. Deze is vastgesteld door een extern taxateur op basis van enkele ervaringen met cranberryteelt elders en andere relevante factoren. The Cranberry Company heeft van onze taxateur schriftelijke uitleg gekregen over de taxatie. In de erfpachtvoorwaarden staat beschreven: "De canon kan telkens na verloop van zes jaar op verzoek van een van de partijen worden herzien, indien deze niet langer als een gelijkwaardige tegenprestatie is te achten voor het genot van de zaak waarop het recht van erfpacht rust." De canon kan echter nooit minder zijn dan het bedrag waarop het aanvankelijk is uitgegeven. De canon kent een ingroeiperiode van twee termijnen van drie jaar, van 1 mei 2017 tot 1 mei 2020 en van 1 mei 2020 tot 1 mei 2023. Voorafgaand aan de uitgifte in

erfpacht heeft The Cranberry Company de grond al in bruikleen gekregen (dus zonder tegenprestatie), zodat de teelt al eerder kon aanvangen.

Wij zijn van mening dat bij de totstandkoming van de overeenkomst ingespeeld is op risico's van de onderneming en dat eventueel gebruik gemaakt kan worden van de mogelijkheid van herziening in 2023

Er is niet gekozen voor een geliberaliseerd kortdurende pacht, zoals de provincie voor de overige NNN in tijdelijk beheer uitgeeft. De geliberaliseerde pacht is maximaal 6 jaar en de overeenkomst wordt getoetst bij de grondkamer. De grondkamer toetst alleen op de voorwaarden en niet op de prijs. De provincie stelt jaarlijks de pacht prijzen voor grasland en bouwland met beperkingen vast. De pacht prijs voor bouwland en grasland is dus niet te vergelijken met de hoogte van de erfpachtcanon.

2. De inzet van 'carbon credits'

Dit biedt een mogelijkheid voor een gedeeltelijke financiële overbrugging van de huidige periode van innoveren en omschakelen zonder baten, tot het moment van renderende cranberryteelt. Dat lijkt te kunnen in lijn met de "Valuta voor Veen" methodiek van slootpeilverhoging, die onlangs door de Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) is geaccordeerd. The Cranberry Company heeft vrijwillig het waterpeil opgezet en daarvoor ontheffing gevraagd en gekregen van het waterschap. Het vigerende peil ligt lager dan het door/voor de ondernemer ingestelde peil. Daarmee draagt de ondernemer bij aan mindere CO2 emissie uit veen. PZH is bereid om de ondernemer te helpen en de kosten voor het laten verzorgen van de certificeringsaanvraag bij de SNK te financieren. Als de formele certificering door de SNK lukt, dan zijn zogenaamde carbon credits beschikbaar die, als een koper zich aandient bij SNK, aan de ondernemer uitbetaald kunnen worden.

3. Het documenteren van de kennis en ervaring van het pionierswerk van de cranberrytelers

Omdat deze kennis en ervaring, hoe de oogst straks ook zal zijn, van waarde zijn voor de opgaven waar we voor staan, hebben we initiatief genomen dit vast te leggen. Dat is niet iets dat vanzelfsprekend gebeurt, zoals dat wel gebeurt bij praktijkonderzoek door kennisinstellingen of een proefboerderij die daarvoor betaald worden. Deze kennis en ervaring willen we laten ophalen, borgen en ontsluiten (openbaar voor breed publiek) via een kennismakelaar van het Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling. Aan de ondernemer is gevraagd een offerte uit te brengen voor het opschrijven en bijhouden van zijn kennis en ervaring.

Tenslotte, wat betreft de wens van uw Staten om een veldbezoek te brengen aan The Cranberry Company, is ons voorstel om daarmee te wachten tot het voorjaar. Enerzijds achten we het met de recent aangescherpte Coronaregels niet verstandig noch gepast om een dergelijk werkbezoek te organiseren. Anderzijds is een werkbezoek volgend jaar, na eind april, interessanter omdat de percelen dan weer goed begaanbaar zijn en de groei weer in de planten zit. Binnenkort zet de ondernemer de velden weer onder water en zal er niet veel te zien zijn van de plantjes.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris. _____ voorzitter.

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlagen:
- Brief van Cranberry Company aan GS en PS